

DOBRE PRAKTYKI - „Okna Ziemi”

placówka: Publiczne Przedszkole nr 2

ul. Prusa 743-230 Goczałkowice –Zdrój

e –mail przedszkola: ple2@neostrada.pl, sekretariat@przedszkole2goczalkowice.pl

telefon: 32 210 72 24

SPOSÓB REALIZACJI:

GENEZA

W roku 2020/2021 realizowany był projekt edukacyjny „Okna Ziemi” przygotowany przez mgr Beatę Migacz, Dyrektora Publicznego Przedszkola nr 2 w Goczałkowicach-Zdroju. Wszelkie podejmowane działania adresowane były do dzieci grup starszych. W realizację działań zaangażowani byli nauczyciele grup starszych, dyrektor, rodzice.

Głównymi założeniami projektu było kształtowanie u dzieci świadomości ekologicznej od najmłodszych lat oraz zmotywowanie dzieci do ciągłego poznawania przyrody i chęci jej ochrony.

Rozwijanie świadomości ekologicznej powinno odbywać się od najmłodszych lat, dlatego w przedszkolu, działając na wrażliwość i poczucie obowiązku – wynikających z rozwoju osobowości dziecka – uświadamia się ogromne znaczenie przyrody dla człowieka i działalności człowieka dla poszanowania zasobów i szeroko pojętej ochrony przyrody. Dobierając odpowiednie metody, formy, środki potrzebne do realizacji zadań zawartych w projekcie, dorośli dołożyli wszelkich starań, by przybliżyć dzieciom te trudne acz ważne tematy, by rozwijać w nich odpowiedzialność za stan przyrody dziś i jutro.

CELE OGÓLNE przeprowadzonych działań:

1. rozbudzanie wrażliwości i szacunku w stosunku do przyrody ożywionej i nieożywionej;
2. rozwijanie potrzeby kontaktu z czystą i nieskażoną przyrodą;
3. kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne;
4. zwrócenie uwagi dzieci i dorosłych na aspekt ochrony przyrody w naszej miejscowości;
5. ukształtowanie u dzieci zdolności do oceny zachowania właściwego i niewłaściwego wobec przyrody;
6. rozwój umiejętności przestrzegania ustalonych zasad zachowania i bezpieczeństwa;
7. rozwijanie pojęć ekologicznych u dzieci grup starszych;

ZADANIA DO ZREALIZOWANIA:

Wśród zadań realizowanych przez nauczycieli było prowadzenie zajęć proekologicznych i przyrodniczych, zaakcentowanie na terenie placówki oraz w działaniach na rzecz środowiska dni szczególnie ważnych dla ochrony przyrody – Dzień Ziemi, uwiecznianie prowadzonych działań na zdjęciach, rysunkach dzieci, w pracach plastycznych. Innym sposobem realizacji było gromadzenie materiałów do wykonania plakatów i albumów z określonego obszaru ekologicznego, a wybranego przez dzieci. Przygotowano również „wkładkę ekologiczną” do gazetki „Twój Przedszkolak”, ulotki dla mieszkańców Goczałkowic, prace z materiałów przyrodniczych, „biblioteczkę przyrodniczą” w sali. Gromadzono zużyte baterie oraz plastikowe nakrętki. Rodzice i dzieci mogli zapoznawać się także z informacjami na temat realizacji projektu i propozycji działań na rzecz ochrony przyrody poprzez gazetkę „Twój Przedszkolak”, a także poprzez strony internetowe i artykuły w prasie lokalnej. W trakcie trwania projektu zorganizowano wystawę prac plastycznych

płaskich i przestrzennych w korytarzach przedszkolnych szatni oraz konkurs ekologiczny podsumowujący wiedzę dzieci.

TERMIN REALIZACJI: październik 2020 – maj 2021

ŹRÓDŁA INFORMACJI:

- książki i albumy;
- pomoce edukacyjne przedszkola;
- kontakty osobiste i rozmowy;
- czasopisma i pisemka dla dzieci;
- materiały edukacyjne z bazy przedszkola;
- Internet;
- biblioteka i księgarnia;
- przewodniki i poradniki;
- bezpośredni kontakt z przyrodą ożywioną;

KOLEJNE ETAPY REALIZACJI PROJEKTU:

1. SPOTKANIE Z INTENDENTKĄ

Jednym z działań propagujących zdrowe i ekologiczne odżywianie były spotkania z intendentką. Dzieci dzieliły się znajomością „Piramidy żywienia” oraz zdrowych produktów i wspólnie układały ekologiczne przysmaki do jadłospisu i gazetki „Twój Przedszkolak”.

2. ZORGANIZOWANIE SEGREGACJI ODPADÓW I ZBIÓRKI ZUŻYTYCH BATERII

Początek roku szkolnego to czas, który sprzyja poznawaniu przestrzeni wokół dziecka w przedszkolu. Przedszkolaki zajmują półeczki w szatni, w sali, poznają kąciki zabaw, ogródek przedszkolny. Podczas określania zasad w „Kodeksie zachowań przedszkolaka”, zorganizowały również pojemniki, do których wrzucały odpowiednie odpady. Przykładem może być naklejenie na jeden z pojemników niebieskiego prostokąta symbolizującego kosz na papierki. Tym samym wdrażały się w segregację odpadów, która jest jedną z ważniejszych czynności w wachlarzu działań na rzecz ochrony przyrody, do której czynnie mogą się przyczynić.

W przedszkolu organizowana jest zbiórka zużytych baterii. Dzieci dowiadują się, jak szkodliwe jest ich składowanie w niewłaściwych miejscach. Produkty użyte do wyprodukowania baterii są szkodliwe dla zdrowia i życia ludzkiego, dlatego należy je utylizować w określony sposób. Przedszkolaki, z rodzicami, chętnie przynosiły zużyte produkty, które wkładały do wyznaczonego i właśnie do tego przeznaczonego pojemnika.

3. WYSTAWY

Jesień to czas zbioru plonów z sadów, ogrodów, lasów i pól, dlatego zajęcia dla dzieci oparte są o tę tematykę. Przedszkolaki poznają dary jesieni wszystkimi zmysłami. Aby pokazać piękno polskiej przyrody, w październiku 2020 została zorganizowana wystawa plonów przed budynkiem placówki, a następnie nauczyciele przygotowali wystawę prac plastycznych wykonanych przez dzieci z wszystkich grup wiekowych. Tematem prac była przyroda. Materiał użyty do wykonania prac był różnorodny. Wykorzystano zarówno brystol, kredki, farby, krepe, a także materiał przyrodniczy w postaci liści, szyszek, kasztanów, żołądzi, sosnowych igieł, kamyków, gałązek, itp. Wystawa była ozdobą korytarzy i wywoływała uśmiech na twarzach osób ją oglądających.

4. UCZESTNICZENIE DZIECI W DZIAŁANIACH ZMIERZAJĄCYCH DO POZNANIA PRZYRODY I POTRZEBY OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO (woda, powietrze, las) – przeprowadzenie zajęć poświęconych pięknu i ochronie przyrody

Podczas całorocznej edukacji przyrodniczej nauczyciele prowadzili zajęcia prowadzące do poznawania przez dzieci świata przyrody, poznawania warunków do wzrostu i życia roślin i zwierząt, zagrożeń płynących z ich strony, a także czynnika ludzkiego wpływającego na degradację środowiska. Kształtowały rozumienie zależności życia człowieka w zgodzie z przyrodą. Poznawały sposoby ochrony przyrody, ograniczania zanieczyszczenia zasobów wody, lasów, powietrza dla dobra nas wszystkich. Wśród przeprowadzonych zajęć znalazły się m.in. „Zagrożenia przyrody i życia ludzkiego” - „O silniku spalinowym, który zaczął jeździć na rowerze” - rozpoznawanie zagrożeń i szukanie rozwiązań w „Quizie ekologicznym”; „Razem dla czystego powietrza”, „Jak dbać o zasoby naturalne wody?”;

Dzieci wzięły udział w:

- **zabawach badawczych** pod hasłem „Przedszkolak badaczem i odkrywcą”: „Przyciąganie to nie czary – zabawy z magneselem i napompowanym balonem”, „Gdzie znajduje się powietrze i komu jest potrzebne?”, „Skąd się bierze deszcz?”, „Filtrowanie wody”, „Skąd się bierze olej?”;

- obserwacjach przyrodniczych „Dlaczego ptaki lubią słonecznik i inne ziarna?”;
 „Świat roślin i zwierząt pod szkłem lupy”;

- **dokarmianiu ptaków** – założenie karmników i uzupełnianie ziaren; obserwowanie i nazywanie ptaków przylatujących do przedszkolnej stołówki; dzieci bogaciły w ten sposób swoje słownictwo, rozwijały wrażliwość na piękno przyrody i krzywdę słabszych, szczególnie zwierząt zimą.

- **wykonywaniu prac plastycznych**, w których wyrażały rozumienie otaczającego je świata; Różnorodność materiałów i tematyki sprawiały, że coraz chętniej przyglądały się środowisku naturalnemu, coraz lepiej orientowały się w zagrożeniach i możliwych sposobach poprawy sytuacji ekologicznej na naszej planecie.

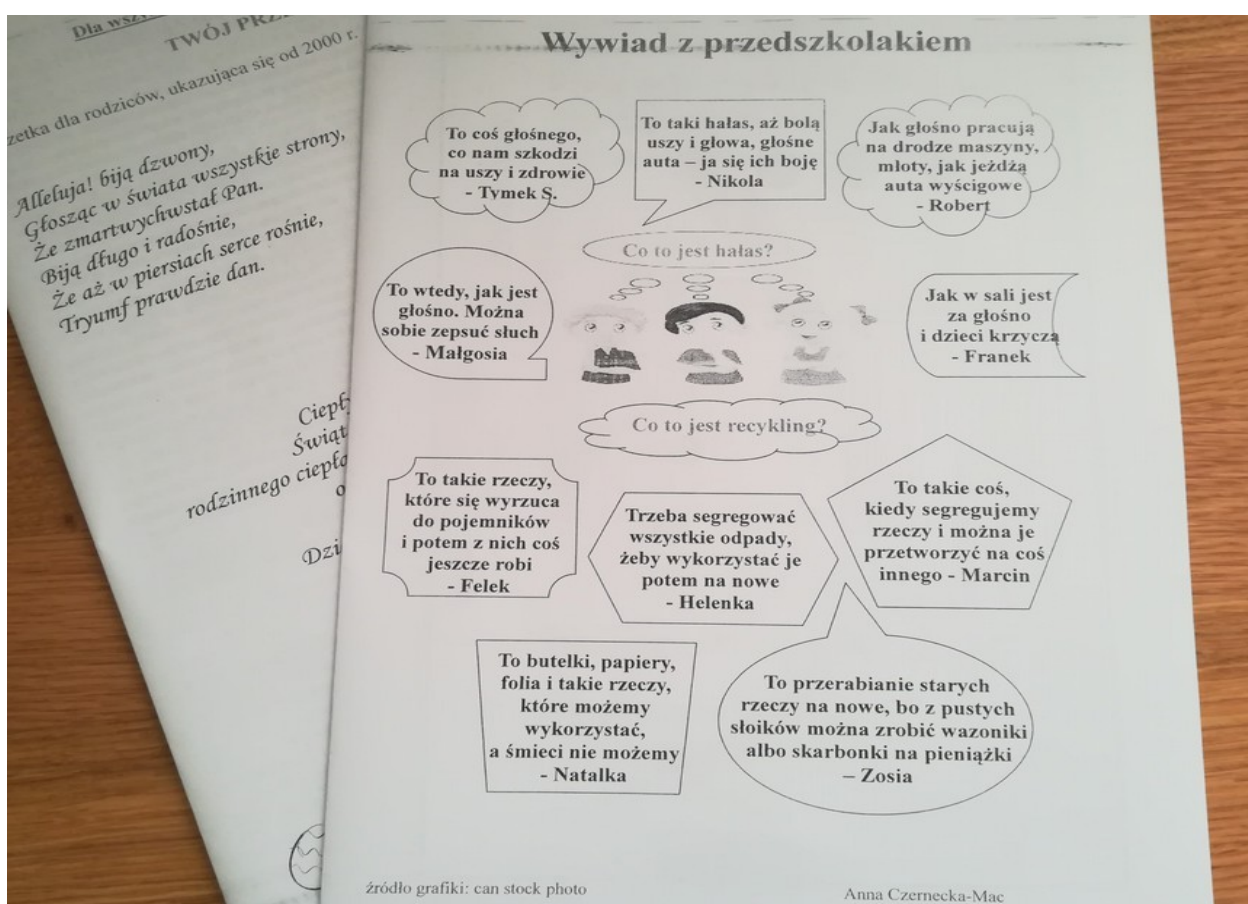

5. WKŁADKA DO GAZETKI „TWÓJ PRZEDSZKOLAK”

W dwóch numerach gazetki przedszkolnej „Twój Przedszkolak” umieszczono specjalne wkładki, w których zostały zawarte wywiady z dziećmi. Mogły się one podzielić wiadomościami dotyczącymi rozumienia pojęć związanych z działaniami proekologicznymi.

Przedszkolaki bardzo chętnie udzielały odpowiedzi na pytania dotyczące ochrony środowiska, roślin chronionych, czy szkodliwości hałasu na zdrowie człowieka, wymieniały jego źródło.

Podając konkretne przykłady, chwaliły się swoimi wiadomościami zdobywanymi zarówno w domu, jak i w przedszkolu.

6. BIBLIOTECZKI PRZYRODNICZE

Przygotowane „biblioteczki przyrodnicze” w salach pobudzały do zainteresowania się książeczkami, czasopismami dla dzieci. Zachęcały do przeglądania książeczek, do zachwycania się pięknem przyrody uchwyconym na kartach albumów. Pomagały zacieśniać więzi koleżeńskie podczas wspólnego ich oglądania. Wzbogacały wiedzę dzieci z zakresu przyrody, świata roślin i zwierząt. Prowokowały do wypowiadania się na temat treści czasopism, porównywania z własnymi obserwacjami i doświadczeniami. Oswajały z trudnymi pojęciami dotyczącymi problematyki zanieczyszczenia środowiska i ochrony przyrody.

7. KĄCIKI DOSTOSOWANE DO PÓR ROKU

W salach corocznie organizowane są kąci tematyczne. Nie inaczej było w tym roku. Kąci przyrodnicze zdobiły każdą salę. Dzięki nim dzieci poznawały jesienne dary natury, czy przygotowywały wiosenne sadzonki roślin i obserwowały ich wzrost. Bliski kontakt z różnego rodzaju materiałem przyrodniczym dostarcza dzieciom wielu pozytywnych wrażeń, pomaga obserwować piękno natury, uczy cierpliwości w czasie obserwacji, pozwala odczuwać dumę i radość z obserwowanego postępu wykonanej pracy (wzrost roślin).

JESIEŃ

WIOSNA

8. WYCIECZKI PRZYRODNICZE

Grupy starsze wzięły udział w wycieczkach, podczas których poznać mogły różne środowiska przyrodnicze: sad, ogród, las, park. Wiemy, że okres pandemii nieco utrudnił swobodne poruszanie się w otaczającym nas świecie, jednak udało się nam zorganizować wyjścia tak, by dzieci mogły poczuć emocjonalną więź z przyrodą, zadawać pytania, wnioskować, dziwić się, a także w praktyce odczuwać potrzebę kontaktu z przyrodą oraz zrozumieć potrzebę jej ochrony.

Wycieczka do lasu

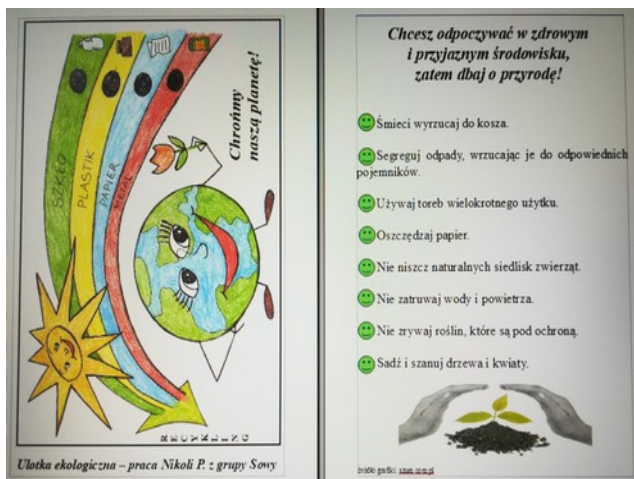
Na ścieżce dydaktyczno - przyrodniczej

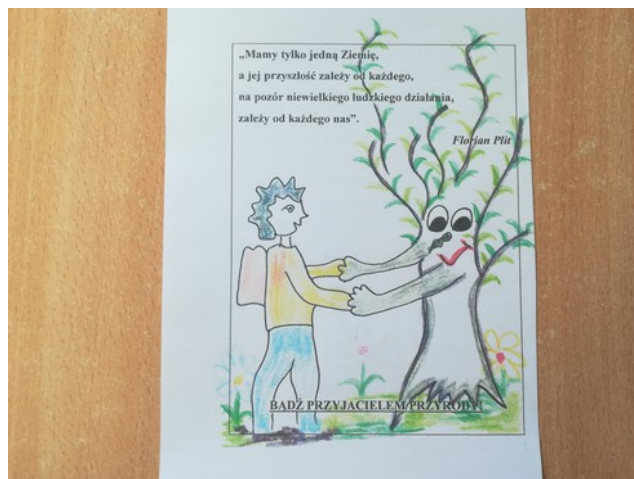
Spotkanie z sadem

9. ULOTKI EKOLOGICZNE

Podczas całego roku szkolnego przedszkolaki uczyły się, jak prawidłowo należy się zachowywać w lesie, w parku, nad wodą. Co to jest przyroda i jak należy się z nią obchodzić? Swoją wiedzę i umiejętności przelewały na papier w postaci różnych projektów plastycznych. Jednym z nich było zaprojektowanie i wykonanie ulotki propagującej ochronę przyrody przez starszaka z grupy Sowy. We współpracy z nauczycielem Nikolka P. wykonała pracę plastyczną i wymyśliła hasła, dzięki którym można się było nauczyć, jak postępować, by odpoczywać w zdrowym i czystym otoczeniu. Ulotkę nazwała „Chrońmy naszą planetę!” Ukazała się ona w gazetce „Twój Przedszkolak”. Natomiast podczas przedszkolnego spotkania z okazji Dnia Ziemi, nauczyciele przygotowali dla rodziców ulotki pod nazwą „Bądź przyjacielem przyrody”.

ulotka wykonana przez Nikolkę P. z grupy Sowy
„Chrońmy naszą planetę!”

ulotka dla rodziców
„Bądź przyjacielem przyrody”

10. DZIEŃ BEZ OPAKOWAŃ FOLIOWYCH

Dbłość o czyste środowisko naturalne to dziś priorytet dla wszelkich instytucji. Edukacja małego człowieka w tym zakresie przyczynia się do zachowań proekologicznych w przyszłości. Rozwijanie świadomości dzieci, że degradując środowisko wodne, leśne, powietrze, zagrażamy własnemu zdrowiu i życiu, pozwala na kształtowanie mądrych, wrażliwych na piękno przyrody ludzi. Podczas tego dnia przedszkolaki przekonały się jak wiele plastikowych odpadów ląduje w akwenach wodnych, na leśnych polanach, w przydrożnych rowach. W czasie prezentacji multimedialnych śledziły zmagania zwierząt z tonami plastiku utrudniającymi im poszukiwanie pokarmu, poruszanie się we własnym środowisku. Widziały, jak wyglądają różne ekosystemy, kiedy my, ludzie je zanieczyszczamy. Wyciągały wnioski i szukały wzorowych rozwiązań, chociażby wybierając na zakupy torby papierowe, czy z tkanin do wielokrotnego użytku.

11. DZIEŃ ZIEMI

Najbardziej znane święto ekologiczne, którego celem jest promowanie postaw proekologicznych w społeczeństwie. Uświadomienie wszystkim, jak ważna jest planeta, jak cenna i piękna jest przyroda i jak należy o nią dbać, a szczególnie: oszczędzać wodę, prąd, segregować śmieci, nie wypalać traw, nie wycinać drzew. Celem tego dnia jest zwrócenie uwagi na globalne problemy Ziemi duszącej się od smogu, tonącej w tonach odpadów w wodach i lasach. Dzieci uczyły się, co to znaczy i jak należy żyć ekologicznie, zastanawiały się w jaki sposób chronić nasz wspólny dom – Ziemię. Robiły to w czasie zabaw, prezentacji edukacyjnych wierszyków, prezentacji multimedialnej, śpiewu piosenek i quizów, rozwiązując ciekawe zagadki. Z tej okazji została przygotowana ulotka dla rodziców „Bądź przyjacielem przyrody”.

12. KONKURS EKOLOGICZNY

W lutym wszystkie grupy wiekowe wzięły udział w konkursie wiedzy ekologicznej, kiedy to dzieliły się zdobytą wiedzą z zakresu ochrony przyrody. Podczas szerokiego spektrum zadań, dostosowanych do wieku przedszkolaków, znalazły się puzzle, krzyżówka, zagadki słowne i obrazkowe, ćwiczenia ruchowe. Dzieci bardzo sprawnie wykonywały zadania, chętnie dzieliły się wiedzą, radośnie współdziałały z rówieśnikami. Na koniec wykonały wiele ciekawych prac dowodząc, że recykling nie jest dla nich pustym i obco brzmiącym słowem.

13. PLAKATY, ALBUMY

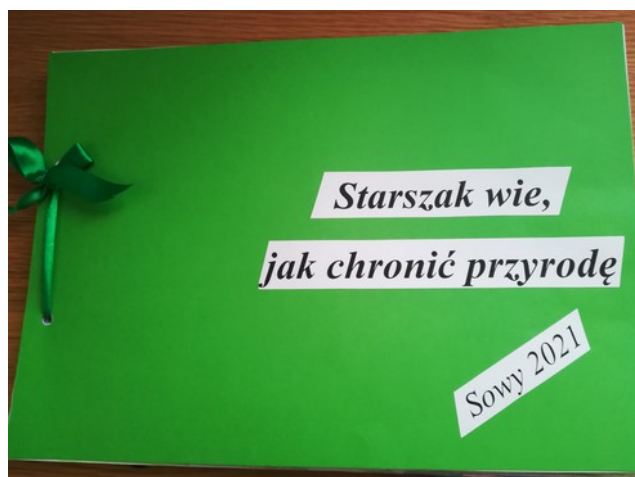
Realizując zadania określone w projekcie edukacyjnym „Okna Ziemi”, nie mogło zabraknąć plakatów propagujących działania proekologiczne. Dzieci ujęły w nich ochronę wód, powietrza, lasów, ale także prawidłowe zachowania podczas segregowania odpadów, recyklingu, czy ograniczania hałasu wokół siebie.

Z gromadzonych prac plastycznych powstały ciekawe albumy, z którymi można się było zapoznać w szatniach obu budynków.

PLAKATY

ALBUMY

Albumy przygotowane przez grupę SOWY

Albumy przygotowane przez grupę PSZCZÓŁKI

PODSUMOWANIE

W maju 2021 roku, po przeprowadzeniu cyklu zajęć z ekologii i przyrody oraz po zakończeniu realizacji projektu edukacyjnego „Okna Ziemi”, zostały przeprowadzone badania w grupach dzieci 5-6-letnich (49 osób). Opracowanie wyników narzędzi badawczych przygotowała Dyrektor przedszkola Beata Migacz. Do badań wykorzystany został test pozwalający zbadać poziom rozumienia i definiowania pojęć dotyczących ochrony środowiska. Test ten zawierał siedem następujących pojęć, na które pozytywną odpowiedź podało:

- odpady – **37** dzieci;
- śmieci – **46** dzieci;
- zanieczyszczenie powietrza – **48** dzieci;
- zanieczyszczenie wody – **48** dzieci;
- ochrona przyrody – **45** dzieci;
- hałas – **49** dzieci;
- rośliny chronione – **36** dzieci;

Badania polegały na tym, że podane słownie pojęcie dzieci próbowały definiować. Wszystkie odpowiedzi dzieci odnotowane zostały w przygotowanych arkuszach odpowiedzi. Podane przez dzieci definicje były podzielone na poprawne i niepoprawne lub brak. Podstawą oceny podawanych definicji był klucz odpowiedzi, składający się ze słownika objaśnień poszczególnych pojęć.

Wyniki testu wskazują, że wzbogacanie wiedzy przyrodniczej dzieci w wieku 5-6 lat poprzez realizację projektów, innowacji czy cyklicznych zajęć, przynosi duże efekty w rozumieniu pojęć ekologicznych przez dzieci.

Podobnie wysokie wyniki uzyskano po przeprowadzeniu ankiety ewaluacyjnej wśród dzieci, będącej podsumowaniem realizacji w/w projektu edukacyjnego.

Wśród pytań ankietowych znalazły się:

1. Czy lubisz zajęcia, na których rozmawiasz o przyrodzie? - **49** dzieci;
2. Czy podobały Ci się konkursy przyrodnicze organizowane w przedszkolu? - **49** dzieci;
3. Czy lubisz wycieczki i spacerowanie do lasu? - **49** dzieci;
4. Czy wykonywanie prac plastycznych z materiałów przyrodniczych było dla Ciebie atrakcyjne? - **49** dzieci;
5. Czy chętnie uczestniczyłeś w przygotowaniach wystaw i spotkań związanych z przyrodą? - **49** dzieci;
6. Czy chętnie oglądasz książki przyrodnicze? - **48** dzieci;
7. Czy brałeś udział w akcji zbierania nakrętek plastikowych i baterii? - **38** dzieci;
8. Czy lubisz obserwować przyrodę? - **49** dzieci;
9. Czy lubisz doświadczenia przyrodnicze? - **49** dzieci;
10. Czy rozmawiasz o swoich spotkaniach z przyrodą z najbliższymi: mamą, tatą, bratem itp. - **49** dzieci;

Uzyskane rezultaty badawcze wskazują na dużą skuteczność prowadzonych zajęć, a tym samym na bardzo wysoki wynik właściwie dobranych działań w realizacji projektu edukacyjnego. Badania wykazały bardzo wysoki stopień realizacji założonych celów:

- Zajęcia rozbudziły wrażliwość dzieci na przyrodę ożywioną i nieożywioną;
- Dzieci odczuwają potrzebę kontaktu z czystą i nieskażoną przyrodą;
- Dzieci czują się odpowiedzialne za czystość środowiska i ochronę przyrody;
- Dzieci wiedzą, jak należy dbać o czystość w naszej miejscowości, znają zasady segregacji odpadów;
- Badani wiedzą jakie są pozytywne, a jakie negatywne zachowania wobec przyrody;
- Dzieci wiedzą jak należy zachować się właściwie i bezpiecznie w środowisku przyrodniczym;

- Dzieci znają i stosują pojęcia ekologiczne, szczególnie te, które były związane z życiem codziennym.

Takie wyniki zostały uzyskane dzięki systematycznej i rzetelnej pracy z projektem i szczegółowej realizacji założonych stopniowo zamierzeń.

EFEKTY (dziecko):

- zna możliwości i sposoby troski o najbliższe środowisko;
- zna podstawowe założenia ochrony środowiska w naszej miejscowości;
- zna zasady zachowania się w bezpośrednim kontakcie z przyrodą;
- zna współczesne zagrożenia lasów, powietrza i wody;
- wie, dlaczego należy chronić niektóre gatunki roślin i zwierząt;
- rozumie słuszność wspólnych działań na rzecz ochrony przyrody;
- dostrzega bogactwo przyrody;
- potrafi zaprezentować zdobytą wiedzę;
- chętnie uczestniczy w doświadczeniach, zawodach i zabawach;
- zna kilka pojęć związanych z ochroną środowiska;
- potrafi wyrażać swoje myśli i uczucia w formie werbalnej, plastycznej i ruchowej.

Przedszkole posiada zgody rodziców na przetwarzanie danych osobowych swoich dzieci oraz umieszczanie wizerunku dzieci na stronie internetowej

opracowała

Anna Czernecka - Mac